

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai székűld:
Egész évre . . . 12 frt	Egész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6 "	Fél évre . . . 7 "
Negyed évre . . . 3 "	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1 "	Egy óra . . . 1.20

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főut 51. sz. a., hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 6 kr | Bélyegdíj külön . . . 30 kr
Minden következőnél . . . 4 " | Nyilvánt. sora . . . 15 "

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak postájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Készíratokat vissza nem küldünk.

A honvédelmi vita:

Budapest, Aprilis 6.

Azt a ferde és rendkívül hátrányos pozíciót, melybe az ellenzék az egyházpolitikai kérdések napirendre tűzése által jutott ez — mint előrelátható volt — a budget-vitán a honvédelmi tárcza tárgyalása alkalmából készült helyesbiteni. Mert nyilvánvaló, hogy az ellenzéknek az a része, mely visszautasítja a szabadelvű reformokat, ellentétbe jó a közvéleménnyel és igen népszerűen dolgozhat művel, míg az a rész, mely elveivel hiven pártolja azokat, kénytelen-kelletlen a kormányt támogatja.

E mellett az is nagy baj különösen az Apponyi-pártra nézve, hogy az egyházpolitikai reformok aktuális tetele által a párt megkülönböztető irányzata, mely a hadsereg különválasztása és magyarosításában szokallik, háttérbe szorult.

A honvédelmi tárcza tárgyalását tartotta tehát az ellenzék mindkét árnyalata a legjobb alkalomnak arra nézve, hogy a kellemetlen dilemmából menekülhessen; és pedig Apponyiék a végből, hogy saját programjukat tolhassák előtérbe, a függetlenségi pedig, hogy a kormány egyházpolitikai programjának pártolásából ellenük irányulható gyanu alól a honvédelem körül kifejtett támadó akciójuk által magukat tisztázassák.

Eddigi támadásuk azonban nem igen ártott sem a kormánynak, sem magának a honvédelmi miniszternek. Mert ha ennek például azt vetik szemére, hogy 100,000 emberrel van több a hadsereg tartalékában, akik mozgósítás esetén a létező formációkban nem találnak helyet, ugy ezzel a bírálóval szemben, aki — jól megjegyzendő — a szélsőbalhoz tartozik, nagyon könnyű állása lehet Fejérváry bárónak; csak szavánál kell majd fogni a bírálót, mert az említett bírálat a szónokra és pártjára nézve azt a kötelezettséget involválja, hogy a keretek szaporítását a hadsereg számára, ha a kormány azt követelni találná, minden vonakodás nélkül megszavazza.

A támadásnak különben két főiránya van: egy szélsőbali s egy nemzeti párti. Az előbbi a Ludovika-akadémia germanizálásának gravamenében áll. Azt hisszük, hogy ez a vád beható czáfolatot alig igényel. Miben áll ez az állítólagos germanizálás. Abban, hogy az akadémia egyetlenegy tanfolyamán, a magasabb tiszti tanfolyamon, néhány tantárgyat német nyelven adnak elő, hogy a hallgatóknak alkalom nyujtassék a német nyelv tökéletes elsajátítására. Amde tudnunk kell, hogy mi a célja ennek a tantolyamnak. Annak hallgatóit vagy Bécsbe rendelik a hadi iskolába, hogy ott tábornoki tisztekké legyenek, vagy pedig parancsör-tiszti állásokra jelöltetnek. Mind a két

esetben feltétlenül elengedhetetlen a német nyelv tökéletes bírása. Ha tehát a tisztektől elvonják az alkalmat, hogy a német nyelvet kielégítő mértékben megtanulhassák, akkor a honvédhadseregnek nem lesznek tábornoki és parancsör-tisztei. Mi lenne e két tényező nélkül egy hadsereg, azt a dologhoz értőknek szükségtelen mondanunk.

A honvédség germanizálásáról tehát szó nem lehet. A honvédek szolgálati és vezényleti nyelve a magyar; a Ludovika-akadémia tisztán magyar intézmény. Hogy az akadémia egyetlen tanfolyamán a honvédség magasabb harcckészültsége érdekében a német nyelvet a legnagyobb intenzivitással tanítják, csak az igazsággal ellentétben állithatják.

A nemzeti párt katonai szakértője más kérdést vetett fel. A közös hadseregtől a tisztek tömeges áthelyezését a honvédséghez panaszolta fel, miután ez eljárás által a hadseregtől folyton elvonják a magyarul tudó tiszteket. Ez persze igaz; de nem kevésbé igaz, hogy a katonai képzőintézetekből a magyar ifjaknak folyton nagyobb kontingense pótolja a tisztykarban a honvédséghez áthelyezetteket. Ami tehát áthelyezések által fog, új kinevezések által ismét pótolatik. A közös hadsereg tehát nem veszt mellette. A honvédség azonban egyre nagyobb számú tapasztalt és kitünő hivatásos tisztet nyer s azt hisszük, oly szaporodás ez, amelyet, mint hogy emeli a honvédség harcckészültségét, még nemzeti szempontból is inkább örömmel kellene üdvözölni, mint kritizálni és gáncsolni.

Belföld.

Rozsnyó az egyházpolitika mellett.

Rozsnyó város képviselőtestületének tegnapi gyűlésén Gál János indítványt tett az iránt, hogy a város Gömör megye igazgatóságát, melylyel a kormány egyházpolitikai programját helyesli, örömmel üdvözli. Ezt az indítványt dr. Markó Sándor és Kramarcik Károly pártolása és dr. Stromp Ignác ellenzése után 37 szavazattal 16 ellenében, 21 szótöbbséggel elfogadták.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— Aprilis 7.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Molnár Antal, Josipovich Géza, Hentaller Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Fejérváry Géza br., Josipovich Imre, Tisza Lajos gr., Szilágyi Dezső, Hieronymi Károly, Lukács Béla, Bethlen András gr.

Felolvasták a mult ülés jegyzőkönyvét. A jegyzőkönyv hitelesítése előtt felszólalt

Horváth Adám, a ki kijelenti, hogy a tegnapi ülés végén olyan eset történt, amelynek

ismétlődése káros hatású. Sokszor szemrehányják, hogy az ellenzék veszélyezteti a parlamentarizmust, amellyben állítja, hogy nincs parlament, amelyben csendesebb ellenzék volna . . . (Nagy zaj és derűtség jobbfelől) . . . ha vannak scenák, ezt csak a jobboldal provokálja. (Derűtség jobbfelől.) Mi történt tegnap? A honvédelmi miniszter ugynevezett választ adott egy interpellációra, amit az ellenzék nem vett tudomásul. Az elnök az ellenpróba követelése daczára a szavazást hamar bezárta, úgy, hogy nem lehetett konstataálni a szavazatok arányát. Mert tagadhatatlan, hogy a tegnapi arány legalább is kétséges volt. Indítványozza: ne hitelesítsék a jegyzőkönyv erre vonatkozó részét s állapítsa meg a ház, hogy a tegnapi arányt szavazásnál milyen volt az arány? (Elnök helyeslés balfelől.)

Elnök ismerteti az eset lefolyását. A szavazásnál a jobboldalról azt látta, hogy az többségben van. (Felkiáltások balfelől: De mi láttuk! Ellenpróbát kértünk! Nagy zaj.) Névszerinti szavazást kértek, de arra nem adtak be indítványt s így azt nem rendelhetett el. Meggyőződése szerint helyesen járt el és kijelenti, hogy ő az ellenpróba kérdését nem hallotta. (Zaj balfelől Helyeslés jobbfelől.) Kéri a jegyzőkönyv hitelesítését.

Bolgar Ferenc több képviselőtársával megszámlálta a képviselőket és csak 92-en voltak. Ő azt hangosan bekiáltotta a vitába, mondva azt is, hogy ilyen erőszakoskodást nem tűrnek meg. Ezért a kifejezésért az elnök öt rendreutasította és sajátságos, hogy a közbekiáltást ilyen körülmények között nem hallotta. (Zaj és derűtség balfelől.) Az ellenzék ezt nem tűrheti. Nem volt méltányos a rendreutasítás, melyben őt tegnap az elnök részesítette s azt úgy tekintti, mint meg nem történt dolgot. (Helyeslés balfelől. Zaj jobbfelől.)

Rohonczy Gedeon Horváth indítványával szemben az elnök azon Horváthnak, hogy ő nem hallotta az ellenpróba kérését, a jegyzőkönyv hitelesítését indítványozza. (Zaj. Elnök csendet.) A házszabályok nem szünetked csorbát. Szólvó tegnap nem volt itt, (felkiáltások: Azért beszélj! de a naplóból látja, hogy hányan beszéltek s így abban a zajban nem csoda, ha az elnök nem hallotta az ellenzék ellenpróba-kiáltását.)

Károlyi Gábor gr. minduntalan közbekiált. Rohonczy Gedeon: Jobb volna, ha a képviselő ur kevesebbet és szeltemesebben szólna közebe. (Nagy zaj.) Szól ezután arról, hogy mit mondott Horváth Adám a kardbojtról. (Felkiáltások balfelől: A tárgyhoz!)

Elnök kéri Rohonczyt, hogy maradjon a tárgynál.

Rohonczy Gedeon ismételi, hogy az elnök kijelentése után többé kérelkedni nem lehet a jegyzőkönyv hitelesítését. (Helyeslés jobbfelől. Nagy zaj balfelől.)

Wekerle Sándor a tárgynál marad és ezért nem szól Horváth indítványának indoklásához. Itt arról van szó, hogy helyes-e, ami a jegyzőkönyvben van, vagy nem? (Helyeslés.) Mindaz, amit mondott az elnök, ami egyéb történt, annak nyoma van a jegyzőkönyvben s így helytelen itt a jegyzőkönyv hitelesítését megvonni. Kéri a jegyzőkönyv meghitelesítését s ha van valakinek a tegnapi dolgokra megjegyzése, ha lépjen elő a maga módján és idején. (Helyeslés jobbfelől. Mi a módja? — felkiáltások balfelől.) Az találja meg a módját, akinek érdekében van. Kéri ismételten a jegyzőkönyv hitelesítését. (Helyeslés balfelől.) Helfy Ignác abból indul ki, amiből We-

kerie, de más eredményre jut. Ő az elnök közlésében ül és hallotta az ellenpróba-kiáltást, csodálatos, ha az elnök nem hallotta. Igazat ad abban az elnöknek, hogy az ő szavában ne kételkedjenek: ha az elnök azt mondja, hogy nem hallotta az ellenzék kérését, hát nem hallotta. De miért? Mert izgatott és izgatottságában nem hallotta. Igyekeztek magának a kellő nyugalmat megszerezni. Különben úgy látja elintézendőnek a dolgot, hogy a választ még egyszer bocsássák szavazás alá. (Helyeslés balfelől.)

Perczel Dezső figyelemmel kísérte a tegnapi jelenetet és mondhatja, hogy a jobboldal többségben volt. (Ellenmondás balfelől.) Amióta a Hamburger Nachrichten ügyében leszavazták a többséget, gondjuk van, hogy többé ez az eset elő ne forduljon. (Nagy derűtség balfelől.) Ez kötelessége a többségnek. Különben ha látták volna, hogy kisebbségben van a többség, a szavazást mára kérték volna halasztani. (Helyeslés jobbfelől.)

Polonyi Géza a pártfegyelmet, vagy pártfegyelmet nem veszi rossz néven, de az ellen tiltakozik, hogy az elnöki hatalomból is biztosítékot formáljanak a többségnek még arra az esetre is, ha az a többség kisebbség. (Igaz! ugy van! balfelől.) Arról van szó, hogy az elnök házszabályellenes eljárása fölött mondjon a ház ítéletet. Hasonló esetre még nincs precedens mert az elnök a házszabályok ellen vétett, nem is elnökölhet többé. De ez rá tartozik, ezt ő bírálja meg. A jegyzőkönyv hitelesítése lehetetlen, mert az a határozat, melyet a jegyzőkönyv kimond, a házszabályok ellen hozatott. Különben is rendszer az, hogy az elnök az ellenpróbát megtagadja. Soha sem szólott az ellen az ellenzék. De most szól, mert a kisebbség határozatát mondták ki a többség gyanánt. A ház egyik jegyzője az elnök mellett követelte az ellenpróbát...

Hentaller Lajos: Nem itt kértem, hanem a padból! (Derűtség jobbfelől.)

Polonyi Géza: Az mindegy, kiáltottuk mind az ellenpróbát. Különben maga látta, hogy hárman a szabadelvűpártból sem állottak föl, Fejérváry meg nem szavazhat, tehát mindjárt négy szavazattal kevesebb. Itt arról van szó, hogy ha tévedett az elnök, hozzák a hibát helyre. Elfogadja Horváth indítványát. (Helyeslés balfelől.)

Daniel Ernő szerint arról van szó kizárólag, hogy megsértette-e az elnök a házszabályt? Miután az elnök kijelentette, hogy ő nem hallotta az ellenpróba követelését, így tehát házszabály-sértés nem fordult elő. Ami a határozatképességet illeti, azt nem követelhetten senki s így ebben sincs házszabály-sértés. Szerinte a jegyzőkönyv hitelesítendő. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Eötvös Károly bizonyságnak látja, hogy a ház elnöke kimondotta, hogy a ház több tagja az ellenpróbát követelte és hogy az elnök ezt nem hallotta. Miután a jegyzőkönyv nem felel meg ennek a három ténynek, az a kérdés: mit tegyenek a jelen helyzetben? Más mód nincs, mint a kérdést föltenni és megszavaztatni újra. (Helyeslés.)

Pulszky Agost épen a kisebbség érdekében valónak találja, hogy meglevő határozatok megváltoztassanak. A tanácskozás rendje s a határozatok erkölcsi ereje követeli, hogy a meglevő határozatra reflektáljunk. (Helyeslés jobbfelől.)

Zichy Jenő azt tartja, hogy az ellenpróbát megkell adni mindig. Azon nézetben van, hogy az itt megtörtént hibát korigálni kell. Ez alássa a parlamenti tekintélyt. A megfelleklett ügyet csak úgy lehet megoldani, hogy a tegnapi jelen voltak szavazzanak újra. (Helyeslés balfelől.)

Horánszky Nándor Eötvös álláspontját nem fogadja el, mert veszedelmes dolog, hogy egy elvi dolgot újra szavazásra bocsássanak. A kérdés nem az: volt-e tegnap többség, vagy nem, mert ezt ma eldönteni nem lehet. Bizonyos, hogy kétséges a tegnapi eredmény. Indítványozza, hogy a jegyzőkönyv azzal a megjegyzéssel hitelesítsék, hogy a szóban forgó szavazás nem történt szabályosan. (Helyeslés balfelől.)

Horváth Gyula osztja Horánszky indítványát. A jegyzőkönyvet hitelesíteni kell, de azzal a megjegyzéssel, hogy szabálytalanság történt. Az ilyen eljárásokat a ház nem szankcionálhatja, ha csak nem akarja kockáztatni a parlament tekintélyét. A baloldal legalább más megoldáshoz nem járul, mint a Horánszky

által ajánlottához. Ha a ház elnökének foglalkozása van, ne foglaljon el olyan állást, amelyhez jó hallás szükséges. Kívánja, hogy a tegnapi való többség konstatáltassék. Csatlakozik Horánszky indítványához.

Károlyi Gábor gr.: Azt hiszi, mindenki maga tudja, hogy mit állít. Vannak emberek, a kik nem tudják. De ő tudja, hogy ellenpróbát kiállott, a miért rendre is utasították. A jegyzőkönyvet nem vezeték gonddal.

A vita bezáratván

Wekerle miniszterelnök és revételet kíván tenni Horváth Gyula megjegyzéseire. Bíralt tárgyává tenni, hogy az elnök alkalmas-e hivatalára, az elnöki tekintélynek válnék sérelmére. A miniszterelnök is jelen volt a tegnapi ülésen. Hallotta is, hogy ellenpróbát követelnek, de már az elnöki enuncziáció után. Ha a miniszterelnök a sérelemnek legkisebb nemét látná, nem nyujtana segédkeztet, hogy a ház e kérdés fölött napirendre térjen. Aztán az interpelláció nem esik oly megbíralás alá mint más indítvány. Hiszen Horváth Adám képviselő, vagy más is vita tárgyává teheti az ügyet s új határozatot provokáljon. Kéri, hogy e kérdés fölött napirendre térjenek. (Helyeslés jobbról.)

Horváth Gyula személyes kérdés címén szólalt fel. A miniszterelnök őt személyeskedéssel vádolta, holott ő csak egyszerű igazságot mondott. Az osztrák Reichsrathban igen gyakran ezóba hozták Smolka elnök testi fogyatkozását. Senki ebben becületsértést nem talált. Pedig a miniszterelnök osztrák kollegája van olyan jónevelésű ember mint ő. (Nagy zaj jobbról. Kiáltások: Rendre! rendre!)

Elnök: Csak annak kijelentésére szorítok, hogy neki joga van az elnöki helyen ülni, mert nem az ő személyéről, hanem a jegyzőkönyvről van szó.

Ugron Gábor kéri, hogy külön szavazzanak a hitelesítésre és külön Horánszky indítványára.

Elnök: Nincs kifogása, ha külön történik is a szavazás. Indítványozza, hogy előbb a jegyzőkönyv hitelesítésére történjék szavazás, a mely után elesuék Horánszky indítványa.

Apponyi Albert gróf: Indítványozza, hogy előbb Horánszky határozati javaslatára szavazzanak.

Elnök: A házszabályokra hivatkozva először a jegyzőkönyv hitelesítésére kívánja a szavazást.

Láng Lajos: Az elnök indítványát pártolja.

Szilágyi Dezső miniszter Apponyival szemben konstatálja, hogy azok, akik Horánszky indítványára akarnak szavazni, nem jutnak dilemnába, ha előbb a jegyzőkönyv hitelesítése vétetik is szavazás alá.

Apponyi Albert gróf: Hozzájárul a kérdésnek illetően szavazásra bocsájtásához; mert neki egyedüli célja annak kitüntetése, hogy nem járul a jegyzőkönyv hitelesítéséhez.

Elnök: Jelenti, hogy husz képviselő írásban névszerinti szavazást kér. (Zaj jobbról. Kiáltások: Kik azok! Oivassák fel a neveiket!)

Bernáth Dezső jegyző felolvassa a szavazást kérők neveit.

Budapest, április 7. (Saját tudósítók távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítók a következőket sürgönyzi:

A szavazás a következő eredménnyel ejtetett meg: Az egyszerű hitelesítés mellett szavazott 137, ellene 89, távol volt 222 képviselő. E szerint a többség 48 szavazattal elvettte Horánszky rosszalási indítványát, s napirendre tért a viharos kérdés fölött. Az igazi vihar azonban csak ezután következett.

Rohonczy Gedeon szóba hozta Horváth Adám azon megjegyzését: »Sajnos, hogy az osztrák kardbojtot viselem!« Horváth maga is jelentkezett szólásra, mert rektifikálni akarta szavait, Rohonczy azonban nem állott el. Az ellenzék tombolva követelte, hogy Horváth beszéljen előbb. Perczekig tartó zaj keletkezett. Az ellenzékiek csapkodták a padokat s lehurrogatták Rohonczyt.

Rohonczy: Ha ezt vissza nem vonja, rosszalási indítványt nyujtok be. (Még nagyobb zaj. Elnök hiába csenget.)

Fejérváry Géza miniszter szólott ezután, hogy szerinte tényleg Horváth Adámot illeti a szó először. (Fejérváry szavait az ellenzék túlhasogató éljenzéssel fogadta.)

Justh Gyula: Ez a gavallér!

Bartha Miklós: Ez gavallér-beszéd! Ez a helyes! Ez a méltányos!

Horváth Adám magyarázta ki magát az ováció után, miszerint a »sajnos«-t arra értette, hogy még nincs magyar hadsereg, a melyben szolgálhatna.

Károlyi Gábor gróf minduntalan közbeszól.

Miklós Ödön: Maga hallgasson, vagy takarodjék ki!

A ház a kérdés fölött napirendre tért. Az izgalmas ülés végén az ellenzék ismételt megéljenezte Fejérváryt.

Az aradi ev. ref. egyház ügye.

(A szalontai egyházmegye közgyűlése.)

— Saját tudósítónktól. —

Nagy-Szalonta, április 7.

A szalontai ev. ref. egyházmegye tegnap tartotta meg **Tisza Kálmán** egyházmegyei főgondnok elnöklete alatt rendes évi közgyűlést Nagyszalontán a közgyűlést alkotó tagok élénk érdeklődése és részvétele mellett.

A közgyűlés egyik legérdekesebb s az aradiakat közelről érdeklő tárgya az aradi ev. ref. lelkészi állás rendezése volt.

Az ügyet **Balogh Ambrus** egyházmegyei főjegyző ismertette s formahibát lát fentforogni abban, hogy **Ferenczy Gedeon** lelkész munkaképtelenségét nem hatósági, hanem csak gyakorló orvos állapította meg.

Tisza Kálmán főgondnok jogilag mérlegeli a kérdést s jogi aggodalmakat táplál, mert **Ferenczy** állapotában javulás állhat be s akkor a nevében történő lemondást vizsgálhatja.

Széll Kálmán kerületi esperes az aradi egyház rendkívüli helyzetére utalva, a kérvényt pártolóláger kéri betérjeszteni az egyházkerülethez.

Fábián László főispán, az aradi egyház főgondnoka a kérvény védelmére emelt szót s a formahibát könnyen eloszlatatónak találja.

Szondy Géza szentleányfalvi lelkész oly értelmű expedienst ajánlott, hogy **Ferenczy** egészségi állapotát egy hatósági véleményadásra hivatott orvossal vizsgáltsák felül. A kérvényt pártolja.

Balogh Elek dr főorvos a pótló orvosi vélemény beszerzését szintén szükségesnek tartja s a kérvényt pártolja.

Ezután az egyházmegyei közgyűlés ily értelemben határozott, a mennyiben **Ferenczy Gedeon** nyugdíjazását és hivatali lemondásának elfogadását a pótló orvosi bizonyítvány betérjesztésének felvétele mellett határozatilag kimondotta s az aradi ev. ref. lelkészi állásnak nyilvános pályázat és jelölés után leendő betöltésére az aradi egyházat felhatalmazta.

Az ügy végleges jóváhagyás végett a szalontai egyházmegye májusi közgyűlése elő fog terjesztetni.

A közgyűlésnek ezenkívül érdekes még az a határozata, a melylyel a **Csermő** aradmegyei községben építeni szándékoltt felekezeti jellegű népiskola építését formahiba miatt nem engedélyezte.

Jelentékeny vita fejlődött ki a **Nagyváradon** felállítandó leánynevelő intézet kérdése körül, mely vita után a közgyűlés az intézet céljaira 1000 frtot szavazott meg s adakozásra hivatá föl a hiveket.

Több lokális érdekű kérdést intézett még el ezután a közgyűlés, mely után Tiszsa Kálmán egyházkerületi főgondnok tiszteletére fényes bankett volt.

Közigazgatási bizottsági ülések.

I.

A megyénél.

Aradmegye közigazgatási bizottsága tegnap reggel 9 órakor tartotta meg Fábrián László főispán elnökle alatt rendes havi ülését, melyen jelen voltak: Szathmáry Gyula alispán, Dálnoki Nagy Lajos főjegyző, Vannay János árvaszéki elnök, Issekutz Károly dr főorvos, Pálffy József kir. főmérnök, Parecz György kir. ügyész, Krausz József kir. pénzügyigazgató, Vörös Vidor tiszti ügyész, Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő, Boros Beni, Bohus István, Ormos Péter, Daniél Gergely, Nachtnébel Odön, Bánhidy Antal br., Takácsy Sándor dr stb. bizottsági tagok, Baross Ferencz dr, Lengyel Sándor dr és Boros Iván aljegyzők.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, olvastatott és tudomásul vétetett az alispán márczius havi jelentése, mely meleg szavakban emlékezik meg néhai Jónescu Lázár megyei tiszti főügyész elhunytáról és érdemeiről. A jelentést egész terjedelmében közölni fogjuk.

Vannay János árvaszéki elnök jelenti, hogy az összesített gyámpénztár 617,538 frt 68 kr maradványához márcziusban 62,872 frt 15 kr folyt be. Ébből kiadatott 50,241 frt 65 kr. Április 1-én maradt 630,169 frt 18 kr.

Krausz József kir. pénzügyigazgató jelentése szerint márcziusban befolyt egyenes adóban 15,604 frt 46 kr, hadmentességi díjban 85 frt és közös kölcsönben 73 frt 67 kr, mely eredmény a múlt év márczius havában befolyt összegekkel szemben az egyenes adónál 1127 frt 05 kr, a hadmentességi díjaknak pedig 3 frt 52 kr csökkenést mutat. Jelenti továbbá, hogy a megye területén 50 dohány, 7 bélyeg, 29 szesz és 6 fogyasztási adójövedéki kihágás fordult elő.

Pálffy József kir. főmérnök jelenti, hogy a közutak fedanyaga jórészt felhasználott, jelentékeny utvonalon árkok ásattak s az utfenntartási munkák pontosan teljesítettek.

Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a kultuszminiszter Jova József volt gör. kel. tanító özvegye részére 275 frt évi ellátási díjat, s a gurahonczai népiskola tanítójának 400 frt évi fizetést engedélyezett.

Issekutz Károly dr főorvos jelenti, hogy a megye közegészségügyi állapota márcziusban sem volt kielégítő. Járványszerűleg előfordult a difteritisz 70 esetben 32 halállal és a kanyaró 380 esetben 38 halállal. Szórványosan előfordult az influenza és a hagymáz. Gyógykezeltetett 1496 gyermek és 1084 felnőtt, összesen 2580 beteg. Ezek közül felgyógyult 1686, javult 266, meghalt 341, gyógykezelés alatt maradt 283. A betegmozgalom 280-nal, a halálozás 55-tel nagyobb volt, mint februárban.

Parecz György kir. ügyész jelenti, hogy a központi fogházban tartóztatva volt 80 fi és 9 nő, összesen 89 fogoly, és pedig 59 elítélt, 15 felebbező és 15 vizsgálati. Rabmunkával foglalkozott 28 rab. A rabmunka tiszta jövedelme 3 frt 95 kr volt.

Vörös Vidor tiszti alügyész beterveztette a tiszti ügyesség ügyforgalmának táblázatos kimutatását.

A bizottság az előadói jelentéseket helyeslőleg tudomásul vette.

Végül aprólékos folyó ügyek és adóleírások elintézése után az ülés berekesztetett.

II.

A városnál.

Tegnap délután ülésezett Aradváros közigazgatási bizottsága is. Fábrián László főispán elnökle alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán főjegyző, Posgai Lajos dr főorvos, Perger János dr főügyész, Pálffy József kir. főmérnök, Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő, Parecz György királyi ügyész, Krausz József pénzügyigazgató, Urbányi Béla árvaszéki elnök, Hász Sándor, Varjassy József, Tarján Vilmos,

Schöpfkesz Ede, Müller Károly, Vizer Péter, Marschall Lajos dr, Szalay Antal, Schusztter Henrik dr és Varjassy János bizottsági tagok.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, olvastatott a polgármester havi jelentése, melyet lapunk más helyén fogunk közölni.

Krausz József kir. pénzügyigazgató jelenti, hogy egyenes adóban 24,577 frt 74 kr, hadmentességi díjban 134 frt folyt be, mely eredmény a múlt év márczius havának eredményével szemben az egyenes adónál 6362 frt 70 kr, a hadmentességi díjnál 33 frt 40 kr többletet mutat. A város területén 6 dohány, 1 szesz, 2 bélyeg és 6 fogyasztási adó jövedéki kihágás fordult elő.

Pálffy József kir. főmérnök olyértelmű jelentést terjeszt be, mint fennebb a megyénél.

Posgai Lajos dr javuló közegészségügyi viszonyt konstatáló havi jelentését lapunk más helyén fogjuk közölni.

Varjassy Arpad kir. tanfelügyelő a polgári fiu-, a Templom-utcai leány-, és az újtelepi iskolákban példás rendet talált s özv. Horváth Jánosnének megengedte, hogy gyermekmenhelyet állítson fel.

Parecz György kir. ügyész a központi fogdában letartóztatottokról tett jelentést.

Urbányi Béla jelenti, hogy az árva-pénztárban 1892. év végén volt 238,374 frt 46 kr, az első évnegyedben befolyt 52,169 frt 71 kr, kiadatott 28,043 frt 42 kr s így a maradvány 262,500 frt 76 kr.

Az előadói jelentések tudomásul vétetvén, több folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad sz. k. város törvényhatósági bizottsága által 1893. április 12-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

35. A jogi bizottság jelentése a Solenghi Krisztina által megvett s általa Jiraszek Lajosnéra átruházott nagyközüti telekre vonatkozólag az utóbb nevezettel kötendő szerződés tárgyában.

36. L. Tóth István városi almérnök kérényve szabadságolás, esetleg nyugdíjaztatása iránt.

37. A tanács előterjesztése a nagymélt. belügyminiszteriumhoz oly tárgyú felirat intézése iránt, hogy Aradon is jegyzői tanfolyam állíttassék fel s hogy azon célra a város közönsége a szükséges tanteremről s annak fűtéséről gondoskodik.

Arad, 1893. április hó 7-én.

Kiadta:

Institóris Kálmán,
főjegyző.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 769.3 mm., délután 2 órakor 767.0 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 3.0, délután 2 órakor C° + 10.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EN. 6, délután 2 órakor N. 7. Felhőzet: reggel derült, délután derült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Vizjelzés.

1893. évi április hó 7-én reggel 8 órakor észlelt hőmérsék, időjárás, vizállás.

Észlelési állomás	Hőmérsék C°	Időjárás	Vizállás cztimétr.
Maros	Branyicska + 4°	derült	+ 116
"	Arad + 4°	derült	- 14
"	Makó + 5°	derült	+ 102
Tisza	Szeged + 4°	derült	+ 523
3-as Körös	Gyoma -	-	-

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

Arad, 1893. április 7.

A m. kir. folyammérnöki hivatal.

Ó-Pécska lángokban.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Pécska, márczius 7.

Szomorú nagypéntek virradt fel tegnap Pécska község román ajku lakosaira! A tűz, a mindent pusztító tűz csaknem teljesen h a m u v á é g e t t e virágzásnak induló falujokat. A hosszú évek fáradtságának, a kitartó szorgalomnak gyümölcse egy pár rövidke

óra alatt a lángok martalékalón. E nagy elemi csapáshoz járult még azonkívül a mindig jobban és jobban dühöngő szél, mely fel-felkapva egy-egy üszköt saját szeszélye, kénye szerint sodorta erre vagy arra, felgyújtva véle a kis parasztházikó szalmafedelét. Irtóztató még elképzelni is! Hát még átélni azoknak, kik tehetetleneknek érzik magukat az ádáz hatalommal szemben, s kik kicsinységük érzében csak kezüket tördelik, s jajgatva bámulják önkezü munkájának megsemmisülését.

— A vészir Aradon. —

A délelőtti órákban, mint a villám, járta be a vészir a várost: Pécska lángokban áll! Megdöböntönek, de mindazáltal szinte hihetetlennek tartották a hirt azok, akik hallották. Pedig a legszomorubb való volt.

Hady Gyula pécskai állomásfőnök rög-tön táviratban értesítette az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatóságát a katasztrófa bekövetkeztéről, s ennek révén jutott a dolog Szathmáry Gyula alispán tudomására, ki épen a megyei közigazgatási bizottság ülésén volt elfoglalva. A sürgöny vétele után telefon útján értesítette a tűzorségi laktanyát, s felkérte azt, hogy szervezkedjék, nemkülönben cselekedett a polgári önkéntes tűzoltó kar tagjaival.

A rapid lefolyású szervezkedés után vilámgyorsan hajtottak a pályaházba, hol már készen állott az arad-csanádi egyesült vasutak külön vonata, mely hivatva volt a szerencsétleneknek az első segílyt szállítani.

A külön vonaton a helyszínére utaztak: Szathmáry Gyula alispán, Baross Ferencz dr aljegyző, Millig Mátyás tűzoltóparancsnok, a városi tűzoltókar derék tagjai és az önkéntes tűzoltók szép számban, és e lap kiküldött tudósítója. A teherkocsikon volt elhelyezve a két fecskendő s a szerkocsi.

A vonat örült sebességgel haladt. Mindjárt az első fordulónál lehetett látni a kocsik ablakából a hatalmas füstfelleg, mely a csálai erdő felett nehéz lepelként terjengett. Később már a szállongó pernyék is előtűnedeztek, mint előhírnökei a katasztrófának.

— A katasztrófa színhelyén. —

Kevéssel fél 11 után robogott be a vonat a szerencsétlen község állomására, hol Szathmáry Gyula alispánt már sürgöny várta, melyben esetleges intézkedések szükségessége után tudakozódtak a központból, nem különben affelől, nem volna-e jó egy század katonaságot kirendelni a rend fenntartása céljából. Ez azonban — mint a tények bizonyították — teljesen fölösleges lett volna.

Mire az alispán a községbe érkezett, már akkorra javában pusztított a félelmes elem. Egész utczasorok állottak lángban, oly irtózatoshőséget árasztva, hogy megközelítésük is lehetetlen volt.

Ez időtájt a számítások szerint mintegy hatvan ház éghetett le, mi azonban természetesen csak feltevés, miután a voltaképeni eredményt még este sem lehetett megtudni, holott akkorra már a tűz nagyobára lokalizálva lett.

Ekkor már füstölt a szerb templom tornya is. Alant a nép reszketve várta, mi fog történni. A lángok méltóságteljesen nyaldosták körül a bádogot, mikor egyszerre egy erősebb szélroham megbillentette az üszkös gerendákon nyugvó tetőzetet, mire az elkezdett inogni jobbra-balra, míg végre irtózatosa ropogás közepette szakadt le az alanti kertbe, hol ezerfelé vetette magából a tüzes zsarátnokot.

De már ekkor helyt állottak a mi derék tűzoltóink, kiket megváltóként üdvözölt a meg-

rémült nép, s a körülfekvő lécz-kerítést egy pillanat alatt ezerfelé szedték, megakadályozva ezáltal a tűz továbbterjedését.

A nép bizony vajmi keveset tett kezdetben, mindaddig, míg a jó példát nem látta maga előtt. Pedig volt, aki serkentsen elég. Első sorban vármegyénk ügybuzgó alispánja, Szathmáry Gyula, ki megjelenésével százfelé öntött lelkesedést a csüggedőkbe; továbbá Kállay Gyula pécskai szolgabíró, Harsányi István magyar, és Ponta Györgye román bíró, ki szintén erőlesen buzdították a népet, sőt személyesen is segítettek a tűz eloltásában.

— A tűz terjedése. —

A déli 12 óra csak emelkedést jelentett a veszélyben. Az iskola utcán nyolcz új ház fogott tüzet, s hiába volt minden mentési kísérlet. A hulló széndarabok ellen védekezni nem lehetett. Taktikus támadással a tűz végpontjait kezdték védelmezni, mi által a továbbterjedést akarták gátolni.

Ez azonban csak a még nem égő lakostályok mentésére volt üdvös. A többi, az menthetetlenül el volt veszve. A szerb templom harangjai az irtózatossághoz hőségekben megolvadtak, s hosszú, nehéz cseppekben hullottak alá, míg végül a haranglábbal együtt leszakadtak. A mellette levő parochiának létezéséről csak a szenes üszkők beszéltek.

A lakosság csaknem kivétel nélkül az utcán lézengett ama holmik között, amit a lángokból épen meg birt menteni. Egyikük jajgatva tördelte a kezét, a másik fogcsikorgatva káromolta az eget, amiért a csapást reá mérte, míg a másik egykedvű butaságában — mintha a zavar eszét vette volna el — füttyölt. A szegény állatok bögvé, gazdátlanul csavarogtak az utcán, s néha-néha dühödt ugrándozásaik, s futásaikkal csak növelték az amugy is leirhatatlan zavart.

Az egyik égő istállóból egy bika futott a nép közé, s örült dühében jobbra-balra öklelődni kezdett, míg végre kinos hörgéssel döfte égő szarvait a földbe. A tömeg, mely amugy sem tudott eszével bánni, még jobban megijedt, s éppen akkor, mikor legnagyobb szükség lett volna a tette.

A tűz ezen közben folytonosan terjedt. Már körülbelül száz lakóház s tömérdek melléképület hamvadt el, mi tekintve az idő rövid tartamát, egyedül a szélnek tudható be. Hat hét utczában a sorházak helyett lángnyelvekkel körülnyaldosott romok meredeztek előre, s mint a tűzokádók, osztották magukból a pokoli füstöt. A csinos városrész romhalmazzá lett.

— A tűz keletkezésének oka. —

A tűz keletkezésének okát többféleképpen magyarázzák. A nép, mint minden alkalommal, ugy most is megalkotta a maga legendáját, s a katasztrófát isten büntetésének tartja, melylyel egy bűnös helyett az egész falu népet sújtotta. Ugyanis — azt beszélék, — hogy a nagypénteki szokás ellenére egy oláh asszony kalácsot süttött nyitott kéményü kemencében, melyből a szél felkapott egy parazsat, s melynek áldozatául esett az egész község. Ez azonban kevésbé hihető. Sokkal valószínűbb az, amit mások állítanak. Egy rész ugyanis pozitíve állítja, hogy kis gyermekek játszottak tüzei, illetve pattogatott kukoriczát készítettek. A szél a szalma pernyéjét elsodorta, s ily módon kapott lángra Imbrányi Józsa háza, melyet először láttak kigyuladni egyesek. Amint azonban később kiderült, a szemtanuk, Hadgy Gyula

állomástönök, s Ferenczy tisztviselő állítása szerint, kik a tüzesetet első sorban telegrafáltak meg az arad-csanádi vasutak igazgatóságának, a tűz nem a fent jelzett helyen keletkezett, hanem Pák Konstantin házában, ki Bodrogán Konstantin tőzsomszédja. Ennek házában melengette volna a disznóknak való korpát az asszony, s a serpenyőből elszállott parazs lenne a nagy tűzvész csirája.

Ez ideig ez a legvalószínűbb föltevés, bár — jelezhetjük — nem egyéb föltevésnél. A valódi okot majd csak a vizsgálat fogja kideríteni.

— A tűz iránya. —

A tűz keletkezésének helyét nagyobbára mindenki tudja, mert bár a házakra vonatkozólag eltérők is a nézetek, az irány, a fókusz mindig ugyanaz. A falu vasut felé terjedő része. Innen indult ki a tűz, mely tisztán a szél csapongó kénye alatt állt. Alig gyuladt ki e rész, s alig oltogatták a házakat itt, midőn egyszerre a szerb parochik és templom fogott tüzet, mely körülbelül ezer méternyi távolra van ezektől. A közbeeső házak fölött elhaladt a vész, hogy a község másik helyén üsse föl fejét. A lakosság a templom égésének láttára irtózatossá megrémült, s különösen akkor, mikor látta, hogy lelkésze a szokásos nagypénteki szertartást félbehagyja nem akarja. S csakugyan, Bukarovicot erőszakkal vitte ki a templomból Hadgy Gyula, és az egyik katolikus lelkész, különben menthetetlenül oda vész.

A tűz ezután itt is ott is felütötte a fejét, de minden rendszer nélkül. Egynémelyik ház belülről gyuladt ki, miután a szél a padlályukon sodort be egy parányi parazsat, melytől aztán lángkapott a felhalmozott gabonakészlet, esetleg más gyúlékony anyag.

A házsorok közt fehér foltocskák kacagták a világot, s e fehér foltocskák az isten irgalmából megmaradt házikók voltak, melyek mellett a nagy cserepes ház zibogva omlott össze. Ugy vették ki magukat ezek a lángtenger közepette, mint a megrepedt hajó az óceánon. Kevés reményük van az élethez, s mégis megmaradnak.

Tisztán a szerencse játéka volt ez is.

— A mentések. —

Menteni ugyszólván lehetetlen volt. Inkább csak védeni az egészséget. A mi derék tűzoltóink megtették a magukét. Meggátolták a tűz terjedését, megmentettek két házat, oltottak, buzdították mindenfelé. Az érdemet nem lehet elvitatni sem Millig Mátyás parancsnoktól, sem embereitől, de az új-aradi tűzoltói kartól sem, mely Blázics Ferencz parancsnokkal élén szintén sokat tett.

Délután érkezett még segítség Zádorlaktól s amit első sorban kellett volna említenünk, Battonyáról.

A rendet nagyban elősegítette Vársárhelyi Géza főszolgabíró tekintélye, s ifj. Bolyos Mátyás jegyző erélyes intézkedései.

— Jelenetek. —

Nem tartjuk érdektelennek pár adattal szolgálni annak illusztrálására, mennyire a sors kezében van az ember, s hogy szerencsétlenségében mily tehetetlen.

Csizmás Mita meglehetősen élemedett koru asszony midőn a tűz kitört, egyre hánnya magára a keresztet, sirva énekelt, de nem mentett meg egyebet a lángok elől, mint egy — orsót. Ezt forgatta a kezében, miközben ajkai idegesen vacogtak, egész teste rángott. Homály borult az elméjére; folyton csak azt hajtogatta:

— Domnye, domnye!

Nyolczvan éves öreg ember Siklován Nika. Gyönyörű háza volt a fősoron, megért testvérek közt másfélezer forintot. Tegnapielőtt igazték érte 1200 frtot, de ő nem adta, várt az 1500-ra.

Tegnap aztán hamuvá lett.

A külön vonat hozta be Pécskára Balogh József kovácmestert, kinek műhelye, lakhelye a szerb templom mellett volt. A szegény embert egész uton rázta a hideg. Nem volt nyugta, nem volt maradása. Mikor aztán megérkezett a vonat, elkezdett futni, mint az örült, pedig marasztották, hogy majd kocsival viszik be.

Ő csak futott. A kocsit természetesen utolérte, s felvette. Ott aztán könyes szemekkel adta át csekély tartalmu tárczáját Szathmáry Gyula alispánnak megőrzés végett. Maga pedig leugrott az ülésről, s futott, futott, miközben fájdalmasan kiáltotta szerte:

— Tönkrejutottam, koldus vagyok!

— Este. —

Estefelé sikerült a tüzet valahogyan lokalizálni, persze csak nagyjából. A tűzoltókar tagjai ma reggelig künn maradtak, hogy esetleges veszély esetén készenlétben legyenek.

A hozzávetőleges számítás szerint az összes leégett házak száma meghaladja a százat, a melléképületeké pedig az ötvenet. Pontos összeszámítás azonban a leirhatatlan zavar miatt teljesen lehetetlen volt.

A biztosító társaságok képviselői, s nagyszámu közönség érkezett a délután folyamán a szomorú eset színhelyére.

A biztosítóknak — sajnos — nagyon kevés fizetni valójuk lesz, mert az elpusztult vagyonnak háromnegyedrészén nincsen biztosítva. Az utcasorok még nagyon sokáig fognak füsttől feketén meredezni az idegen elé, ha a könyörületes nagy közönség nem segít a nyomorultak baján úgy, ahogy épen módjában áll!

Igy talán nem tapasztalják a vendégek azt, amit tegnap este fájdalmasan tapasztaltak!

Időjósítás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 8. —

Változó felhőzet. — Száraz. — Hőemelkedés.

H I R E K.

Április 8. Szombat. Róm. kath. naptár: Dénes. — Protestáns naptár: Dénes. — Izraelita naptár: Husvét ünnepe 8. napja. — Görög-keleti naptár (márczius 27.): Matrona. — A nap kél 5 óra 26 perczkor, nyugszik 6 óra 38 perczkor.

Szabadságharcsi ereklyék orsz. muzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva mindennap délelőtt 9—12 és délután 2—4 óráig.

Külföldi könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Április 9. A kaszinó-egylet redkivüli közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Április 12. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

Április 13. A Bettelheim-Spitaka-ügy végtárgyalása a törvényszéknél délelőtt 9 órakor.

Április 15. Az aradi közjegyzői kamara ülése.

Április 15. Az aradi waggon- és gépgyár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Április 16. Román zsinat Aradon.

Április 16. Materna Amália hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

Április 16. Az aradi első takarékpénztár rendkivüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Április 23. Az aradi önkéntes tűzoltókar közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városháza.)

Április 27. Arad megye köztörvényhatósági bizottságának évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

— A hivatalos lapból. A király Deim Ferdinánd gróf kamarásnak, birodalmi tanácsi és tartománygyűlési képviselőnek, a titkos tanácsesi méltóságot díjmentesen adományozta.

— Az idej katonai gyakorlatok. Mint nekünk Budapestről írják, a király jóváhagyta az idej hadgyakorlatok programját. Ezek szerint a 7-ik hadtestben, melyhez Arad háziezrede, a csász. és kir. 33-ik gyalogezred is tartozik, a megelőző összpontosítás és gyakorlatok után

két napi zárógyakorlat lesz. A 7-ik hadtesben a tartalékosokat 20 napi szolgálatra fogják behívni.

— **Adófelszámamlási bizottság.** Az 1893., 1894. és 1895. évekre b. adott kereset- és üzletadó-felszámamlások elintézésére hivatott adófelszámamlási bizottságnak elnöke Nachtnébel Ödön, tagjai pedig Dániel Gergely, Szalay Antal, Lócs Részó és Grünwald Ferencz.

— **Az ó-hitűek husvétja.** Gör. kel. román és szerb polgártársaink most ünneplik a husvétot. Ma hajnalban a román templomban Jézus temetése lesz a szokásos körmenettel. A szertartást Metianu János püspök végzi fényes segédlettel. Délután 3 órakor nagy vécsernye tartatik, melyet Hamse Agoston protosynczel mond. Vasárnap hajnalban 2 órakor feltámadás, délelőtt 9 órakor nagy mise, mindkettőn Metianu János püspök pontifikál. Hétfőn d. e. 8 órakor Hamse Agoston protosynczel végzi a nagy misét. A szerbeknél Alekxics Iván aradi lelkész és a bezdini zárdacöl érkező lelkész végzik az isteni tiszteleteket. — A görög katolikusoknál Teleszku György esperes ugyanily sorrendben tartja az isteni tiszteleteket.

— **Damjanich-ereklye.** A nemzeti muzeum könyvtára két érdekes ereklyével szaporodott. Az egyik Damjanich János tábornoki kinevezésének okmánya eredetiben. Az okmányt, amely most Görzből került nozzánk, a honvédelmi bizottmány állította ki 1848. december 28-án, és V-ik Ferdinánd éppecsétjével van ellátva.

— **Kioszk a Baross-parkban.** A Baross-parti kioszk részletterveinek módosítását a költségvetés módosítását ma fejezi be a városi mérnöki hivatal.

— **Athelyezett segédlelkészek.** A csanádi egyházmegyében a következő segédlelkészeket kölcsönösen athelyezték: Niedermayer Antal Földekáról Magyar-Pécskára, Farkas Szilárdot Magyar-Szent-Mártonból Földeákra és Barth Istvánt Magyar-Pécskáról Magyar-Szent-Mártonba.

— **Nyugdíjazás a városnál.** Ludrovai Tóth István városi almérnök tegnap adta be nyugdíjazás iránti kérvényét.

— **Arad épül.** Aradváros tanácsának engedélye folytán a következő építkezések kezdetek meg: Kovács Mária Közép-utca 17. udvari földszintes lakóház, Szeltman József Határ-utca 8. utcai lakóház, Bauer N. Illés-utca 117. asztalos műhely és Wersching Miklós Fejsze-utca 5. földszintes utcai lakóház.

— **Aradváros közlekedési bizottsága** tegnap délután helyszíni szemlét tartott az ujteleni Part-utca szabályozása tárgyában. A szabályozás ellen ugyanis Pollák Vilmos kérvényt adott be, hogy a szabályozást telkérintés nélkül foganatosítsák. A kérelem teljesítése a szemle eredményétől függ.

— **Szegényügyi bizottság.** Aradváros árvaszegényügyi bizottsága ma délután 3 órakor Sarlot Domokos főkapitány elnökle alatt ülést tart, melyen 6 segély iránti kérvény nyer elintézt.

— **A talpasi ezüst rabló vége.** Engel Benő, a talpasi ezüstrabló, a kinek viselt dolgait a nyár folyamán megirtuk, nem bírt elég lelkierevével, hogy büneiért elviselje a rászabott büntetést és hogy a börtön kinjaitól megszabaduljon, a legirtózatosabb módon iparkodott magát kivégezni. Az ellene megindított vizsgálat tegnapelőtt véget ért és a nagyváradi hadbírósg hat évi súlyos börtönre ítélte. A napokban hozták volna el Aradra a katonai fegyintézetbe, de nem várta be ezt az időt, szörnyű módon tört saját élete ellen. A láncból ugyanis, mely jobb kezén és lábán csörgött és össze volt forrasztva, hogy valahogy le ne törje, sikerült egy szemet kitörni és ennek élésebb végével a nyakát a szó-szoros értelmében elreszeltte. Ugy látszik, hogy attól tartott,

hogy ez nem lesz még haláltokozó, mert ugyanevvel a szerszámmal bal keze csuklóján is átreszeltte azután az ereket. A vérben fetrengő és szörnyű fájdalmakat érző emberhez gyorsan érkezett orvosi segély. A seb igen súlyos és Engel valószínűleg belehal sebeibe.

— **Visszaélés a hivatalos levelekkel.** Az állami hivatalokban általában nagyon elharapódzott az a visszaélés, hogy a hivatalnokok magánlevelezéseiket hivatalos jelleggel látják el, beiktatják s így adják fel. Ezt a visszaélést újabbán a magyar államvasutaknál észlelték s most Ludwig Gyula igazgató erélyes intézkedéseket léptetett életbe a visszaélés megszüntetésére.

— **Az alsófoku kereskedelmi iskola bizottsága** ma délután 4 órakor a városháza emeleti kistermében ülést tart.

— **Csatornafelülvizsgálat.** Az aradi vagon, gépgyár és vasöntöde levezető csatornáját, mely az Erzsébet- és Városliget-utczák vizzeit is befogadja, tegnap vizsgálta felül a város közlekedési bizottsága. A csatornaműhöz a két utca vizének levezetéséért 400 frt hozzájárulást szavazott meg a közgyűlés.

— **Artézi kut Oroszában.** Oroszában közelről egy artézi kutat furtak, mely a városnak nyolcz ezer forintjába került. A kut vize, vegyelemzés szerint, a legjobb és leg-egészségesebb ivóviznek bizonyult. E kedvező eredmény arra indította a város képviselőtestületét, hogy a meglévő kívül még két artézi kutat fúrasson. Ennek a két kútnak furasával is az első kut készítőjét, Croll Demetert bizta meg a képviselőtestületnek e hónap 5-én tartott közgyűlése.

— **A klakk-czilinder temetése.** A modern béli jelvények: klakk, lakk és frakk kezdenek a lomtárba vándorolni. A párisi kalapkeskedők legújabbán a klakkot száműzték s helyette puha és rendkívül könnyű fekete kalapot hoztak divatba, mely legyezővé is átalakítható. Az új divat a jövő farsangig valószínűleg bejárja egész Európát.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők aradi vizsgáló bizottságánál** a folyó évi április havi vizsgálatok 13-án fognak megtartatni. Jelentkezni lehet 12-én déli 12 óráig az aradmegyei állami építészeti hivatalnál.

— **Közös kut.** Aradon a Lujza-utca 3. és a Bém-utca 2. számú házaknak közös kutjuk van, a melyet egyik házigazda sem akar kitisztíttatni. Az egészségtelen vizű kutat a város tisztíttatja ki a háztulajdonosok közös költségére.

— **Ellopták a feleségét** Hotyó Szilárd román-szent-mihályi gazdának. A jámbor férj nagy keserűséggel állított be a főszolgabírósgához, hogy keressék meg neki, mert felesége nélkül nem élhet. „Hát miért hagyta ellopni?” kérdik tőle. „Jaj, kérem, vigyáztam én rá, jó asszony is volt, meg aztán, még sohasem nézett az más emberhára, hanem most nem tudom, mi történt vele!” A megszökött hitvestársat ország-szerte körözik.

— **A makói artézi kut.** Makón az artézi kut furrását fényes eredménnyel fejezte be Soós Károly vállalkozó. A 34 nap alatt 195 méter mélyre furt kut: 117 millimeter átmérőjű csövén percenkint 340 liter vizet szolgáltat.

— **Pályázatok.** A mitroviczi kir. sóhivatalnál sómázsa tiszt. állás 2 h. a. — A fő- és szék- városi Szt.-Rókus közkórház IV. orvosi (szülészeti és nőgyógyászati) osztályán főorvosi állás 4 hét alatt.

— **Apró hírek.** Debreczenben Sinai Gyula 39-ik gyalogezredbeli káplár a szolgálati fegyverével mellbe lötte magát. Haldokolva vitték a kórházba. — Pozsonyban egy Auffattler Ferencz nevű napszámos 84 éves anyját agyon-szurta, mert nem adott neki pénzt pálinkára. Az anyagilkost még az nap letartóztatták.

H y m e n.

Wasmer Antal br. birtokos a napokban váltott jegyet kesseleőkői és motesiczi Motesiczky Ernő baáni járásbíró és birtokos, Magyarország egyik legrégebb nemesi családtagja, közeli rokona Csáky gr. kultuszminiszternek s a Révai és Perényi családoknak — kiváló szépségű és műveltségű leányával, Mariska kisasszonnyal.

Barta Dezső dr aradi főorvos eljegyezte Kis-Bátorban Fischer Gizella kisasszonyt.

Gyászrovat.

Buziási Eisenstädter Ignác S. végtisztességén az aradi izr. hitközséget Bing Vilmos elnök, dr Rosenbergs Sándor főrabbi és Rosenberg Lipót főjegyző fogják képviselni.

Egyletek, Társulatok.

— **A Kölcsey-Egylet ülése.** A Kölcsey-Egylet f. hó 8-án (szombaton) d. u. 5 órakor saját helyiségében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó. 2. Jegyzőkönyvek hitelesítése. 3. Pénztáros jelentése. 4. Előterjesztés és indítvány a Jókai-ünnepély tárgyában. 5. Arad sz. kir. város iskolaszékének átirata a Kölcsey-Egylet által eddig birt helyiség tárgyában. 6. Talpasi iskolaszék köszönete a birtalványozott segélyért. 7. Előzetési relhívás az országos statisztikai hivatal kiadványaira. 8. Az 1896-iki ezredéves kiállítás országos bizottságának átirata közreműködés tárgyában. 9. Barabás Béla dr egyesületi ügyész levele a gróf Vécsey-féle puská tárgyában. 10. Kassa sz. kir. város polgármesterének átirata a küldött évkönyvek és Zichy-képek tárgyában. 11. Az „EMKE” választmányának meghívója a Deesen tartandó közgyűlésre. 12. Morelli Gusztáv levele a Zichy-képek kiadása tárgyában. 13. Horváth Jánosné övönő segélykérése. 14. A soborsini iskolaszék segélykérése. 15. Mezey Bélának lemondása a vidéki választmányi tagságról. 16. Új tagok. 17. Indítványok. Arad, 1893. április 5-én. Szöllősi Károly, titkár.

— **Az aradi kaszinó-egylet** f. hó 9-én délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgy: Az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentése. — A közgyűlést megelőzőleg, 10 órakor, választmányi gyűlés lesz, melyre a választmányi tagokat ez uton is tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— **A jegyzői nyugdíjintézet közgyűlése.** Az Aradmegyei jegyzők nyugdíjintézete rendes évi közgyűlést e hó 27-én délután 2 órakor tartja meg a megyeházán.

— **Az aradi önk. tűzoltókar** 1893. évi április hó 23-án d. e. 10 órakor a városháza kistermében tartja meg 58-ik évi rendes közgyűlést, melyre a kar tagjai ezenel tisztelettel meghívotnak. Tárgy: 1. A parancsnokság évi jelentésének elintézése. 2. A kar számadása és a vagyonmérleg tárgyalása, valamint a számvizsgáló bizottság jelentése feletti határozat. 3. Ez évi költségvetés megállapítása. 4. A szolgálati szabályzatok végérvényes megállapítása. 5. A parancsnokság által javaslatba hozott tiszteletbeli tagok, illetve parancsnokok megállapítása. 6. Egyéb indítványok tárgyalása. A karparancsnokság.

— **Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet** t. tagjaihoz. A folyó évi márczius hó 26-án tartott közgyűlés határozata folytán értesítettnek ezenel az egylet rendes tagjai, miszerint minden rendes tag köteles f. évi április hó 1-től kezdve 30 nap lefolyta alatt összes gyermekeit, kik az egylet kedvezményeiben részesüljenek, az egyleti titkárnál (Sz. Pál-utca 7. sz. I. em.) déli 1—2 óráig az egylet kebelébe felvételni és minden eddig még be nem írott gyermekeért 1 frt beiratási díjat ugyanott lefizetni — az újdonszülött gyermekét születésétől számítva egy hó letelte előtt szintén ott a beiratási díj lefizetése mellett beiratni — és ezenel minden bejelentett gyermeke után 5 krthavi díjban fizetni; ellenesetben a gyermekek az egylet kedvezménye élvezésétől megfosztatnak. Az „első aradi betegsegélyző és temetkezési egylet” nevében: Kohn S. N., elnök. Neumann, titkár.

— **A Chewra Kadischa betegápoló és temetkezési testvéregylet** hétfőn, április 3-án tartotta meg rendes évi közgyűlést Bing Vilmos hitközségi elnök elnökle alatt. Az évi jelentés, mely szerint a lefolyt évben 8075 ft 60 kr fordítottat a szent egylet emberbaráti céljaira és a számvizsgáló bizottság jelentése az általa megvizsgált és minden részében helyesnek talált számadásokról jóváhagyólag tudomásul vétetik. Elnöklő Bing Vilmos hitk. elnök indítványára Lustig Adolf egyleti elnöknek, az előjáróknak, a választmánynak és egyéb tisztviselőknak a Chewra Kadischa tapintatos vezetése- és igaz-

gatásáért köszönet és elismerés szavaztatik. A választmány és egyes tagok részéről előterjesztett indítványok tárgyalása és elintézése után következett az előjáróság és választmánynak új választása, melynek megejtésére Schwarz Zsigmond, Barth Lajos, Polgár Jakab, Róth Lajos és Weisz Mór egyleti tagokból álló szavazatszedő bizottság neveztetett ki. Annak jelentése szerint a választásnak következő eredménye volt: Elnök: Lusztig Adolf. Előjárók: Goldfeld Lajos, Wechsler Ede, Huszerl M. L., Huszerl Izrael, Löwy Lipót és Schwarz Simon. Temető-felügyelő: Aszael Armin. Alaptőke gondnok: Spitzer Ignác. Ellenőr: Krausz József. Választmányi tagok: Deutsch Mór, Éles Armin, Eliás Simon, Flesch Mór, Grünberger J. M., Kohn S. N., Lövinger Sándor, Polgár Jakab, Pollák Gyula, Preisach Vilmos, Schwarz Zsigmond, dr. Schuster Illés, Spielman Adolf, Weisz David. — A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Holländer Ignác, Moskovitz Izidor és Spielmann Adolf és az 1893. évi zárszámadások megvizsgálására Wallfisch Armin, Weisz Mór, Kröninger Mór, Austerweil Zsigmond és Steinitzer József egyleti tagok neveztetnek ki. Végre Bing Vilmos indítványára Eliás Simon, ki számos éven át mint a kórház előjárója érdematosan működött, és e tisztségéről előre haladt kora következtében most visszalépett, a szentegylet öszinte és elismerése szavaztatik meg és ezzel a közgyűlés berekesztetik.

Színház, irodalom és művészet.

— **Materna Amália** hangversenye iránt nagy érdeklődéssel viseltetik Arad műértő közönsége. Ez érdekes hangverseny műsora Wagner Richard dalműveiből van összeállítva. A művész többek közt Erzsébet belépő áriáját, továbbá Tanhäuser operából az imát, Tristán és Isolda című dalműből Isolda szerelmi halálát stb. vette fel műsorába. A hangverseny f. hó 16-án fog megtartani.

— **Somlóné-Vadnay Vilma**, az aradiak volt kedvenc primadonnája Tiszai Dezső színtársulatához szerződött. A debreczeni közönség alig várja, hogy a vidék elsőrangú énekesnőjét lássa.

Törvénytörvények.

— **A paulisi Rózsák bűnpere.** A Rózsa testvérek bűnpörében a tegnapi tárgyaláson Rózsa Jenő hallgatta ki a törvénytörvény, aki az irászkértök ellenében tagadta, hogy ő takarékpénztári könyvecskéket hamisított. Ezután több tanút hallgattak ki, akiknek lényegtelen vallomása után Weisz Sándor dr védő kérte a törvénytörvényt, hogy Rózsa Tibor elmeállapotának orvosi megvizsgálását rendelje el. A törvénytörvény a védő kérelmét teljesítette és a végtárgyalást később megállapítandó időre elhalasztotta.

Táviratok.

A budai honvédszobor.

Budapest, április 7. (Saj. tud. táv.) A budai honvéd-szobor leleplezése ügyében ma előértekezlet volt. Az értekezlet a holnapi közgyűlésre megállapította, hogy a leleplezés nem a koronázás, hanem Buda bevételének évfordulójára történik, melyre meghívatik a közös hadsereg és ezer régi honvédtől összegyűjtenek a szobor körül. Megkoszorúzás után a honvédsírokhöz zárandokolnak a temetőbe.

A kolera.

Budapest, április 7. (Saját tud. táv.) Angol lapok híresztelik, hogy Magyarországon kitört a kolera. Ez a hír azonban minden alapot nélkülöz és hivatalosan megczáfolják.

Megsemmisített mandátumok.

Belgrád, április 7. (Saját tud. táv.) A tegnapi támadt zavar még tart. A radikálisoknak ma délig adtak határidőt mandátumaik beryújtására, de nem

nyújtották be, így az igazoló bizottság a be nem nyújtott mandátumokat megsemmisíti és azokat hívja be, kik a választásoknál a megválasztott képviselők után a legtöbb szavazatot kapták. A kormány szilárdul eltökélte, hogy nem enged, hanem az elkezdett akcióit végrehajtja. Radikális körökben esetleges zavarásoktól tartanak, de a kormány elkészülve van minden eshetőségre.

Zsidó fiuk a pápánál.

Róma, április 7. (Saját tud. távirat.) Több diákkal együtt 7 zsidó vallású magyar tanuló is tiszteletgett a pápánál. A pápa rendkívül kedvesen fogadta a zsidó fiukat s velük hosszasan beszélgetett, aztán őket, otthon levő családjaikkal együtt, megáldotta.

Közgazdaság.

Aradi gabnaüzleti hetiszemle.

— Saját tudósítónktól. —

Arad, április 7.

(S...ss.) Lanyha irányzat mellett csekély behozatal és vevők hiánya miatt változatlan áron elkelt.

b u z a 400 mm. 7 frttól 7 frt 05 krig.
t e n g e r i 300 mm. 4 frt 05 krtól 4 frt 15 krig.

— **Serfözde Nagyszentmiklóson.** A nagyszentmiklósi sertésüzlet részvénytársaság serfözdet és keményítő gyárat épít s e célra 120,000 frt alaptőkét gyűjt részvénykibocsátással. A részvények már 165,000 frtig tul vannak jegyezve.

— **Oroszán,** mint tudósítónk írja, a vetések, bár helylyel-közzel pállottak egy kissé, különösen a korábbiak, de a beállott kedvező időjárás következtében általában kielégítőek. A buza- és árpatermés igen szépnek ígérkezik.

— **Budapest kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.** 1893. évi április. hó 6 Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: Óreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 48—49 krig Óreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban) 47—48 krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgron felüli sulyban) 52—53 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 51.5—52.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klgr. terjedő sulyban) 49—50 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 48—49 krig. — Közép (pkint 220—280 klgr. sulyban) 48—49 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 47—58 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klgron felüli sulyban) 49—50 krig. — Közép (pkint 220—260 klgr. sulyban) 49—50 krig. — Könnyű (pkint 220 klgrig terjedő sulyban) 48—49 krig. S e r t é s l é t s z á m : 1893. április hó 4-én volt készlet 139,102 darab. 1893 április 5-én felhajtattott: 1807 db. 1893. április. 5-én elszállítottott 815 db. 1893. április 6-án maradt készletben 140,094 drb. — A hízott sertés üzletirányzata: lanyha.

Szeszüzlet.

— Április 7. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 50.—, kicsinyben 50.50 hordó nélkül, per 100 liter % beéértve 85 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1893. április 7.

Magyar aranyjárdék 6%	—
Magyar aranyjárdék 4%	115.80
Magyar papírjárdék 5%	100.—
Magyar vasúti kölesön	122.75
Magyar keleti vasúti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasúti államkötvény III. kibocsájtás	120.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezsma-váltási kötvény	—
Magyar nyereségyorsajegy-kölesön	154.50
Tiszszabályozási és szegedi kölesön	144.50
Osztrák járdék papírban	98.75
Osztrák járdék ezüstben	98.80

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósításai. —

Budapest, április 7. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Írányzat	100 kilogramm frt	
B u z a	bánsági	szilárd	7.40—7.80	
	tiszavidéki	„	7.55—8.05	
	pestvidéki	„	7.50—8.—	
	fehértmegyei	„	7.50—8.—	
	bácskai	„	7.55—8.05	
észak-magyarországi	„	—		
R o z s	—	csend.	6.15—6.30	
Á r p a	takarmány	csend.	4.90—5.20	
	égetni való	„	5.35—5.80	
	sörfözdei	„	6.10—7.30	
Z a b	—	szilárd	5.70—6.—	
T e n g e r i	bánsági	szilárd	—	
	másnemű	„	4.40—4.50	
K á p o s z t a - r e p c z e	—	szilárd	—	
K ö l e s	—	szilárd	4.30—4.60	
S a v t a r g a b n a h a t á r t e r e	B u z a	tavasza	szilárd	7.56—7.58
	junius 1894	„	7.50—7.52	
	ősze	„	7.42—7.44	
T e n g e r i	május-junius 1894	szilárd	4.51—4.53	
szept-október 1893	„	4.70—4.72		
Z a b	Budapest sz. tavasza	szilárd	—	
Budapest sz. ősze	„	5.58—5.60		
K á p o s z t a - r e p c z e	aug-szeptember 1893	szilárd	12.25—12.35	

Légtűneti észleletek Aradon.

Hó és nap	L é g n y o m á s milliméterekben		H ő m é r s é k l e t C°	
	legmagasab	legalacsonyab	legmagasab	legalacsonyab
Márc. 25	765.0	763.5	6.6	-1.0
26	66.0	65.5	7.5	-0.8
27	68.8	68.1	4.8	-3.8
28	68.4	64.0	10.0	-4.5
29	64.7	61.9	15.0	-1.6
30	61.4	58.2	19.0	1.9
31	61.1	59.8	17.0	0.8

Hó és nap	S z é l		Felhőzet	Csap. mm.	Észrevétel
	irány	erőss.			
Márc. 25	EN.	6	borult	3.2	kis hó, eső
26	EN.	6	félderült	—	—
27	N.	5	félborult	—	hópelyhek
28	EN.	4	félderült	—	—
29	DN.	4	derült	—	—
30	K.	4	borult	—	—
31	K.	3	derült	—	—

Peagay Lajos dr.

Idegenek névsora Aradon.

— Április 7. —

Fehér Kereszt szálloda: Budabázy Béláné magánzó, Beregszász. Fülködy Béla magánzó, Teregov. Maruch Ede magánzó, Ungvár. Koralski Imre tisztartó, Majkovecz. Döke Ferencz magánzó és neje, Budapest. **Magyar Korona szálloda:** Dr. Török Arthur bányatorvos, Apóstag. **Vass szálloda:** Prokop Gyula tisztartó, Keveves. Nemes Zoltán ügyvéd, Nagyalmágy. Fischer Adolf orvos, Szépfalu. Weisz Armin magánzó, Vaskó. **Arany Kulcs szálloda:** Vár Kálmán színész, Budapest. Rafael György birtokos, Szederhát. Fischer Antal kereskedő, Apáti. Jakab Károly főpincér, Szathmár.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

Nyílttér.*

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyújt ház és földbirtokra

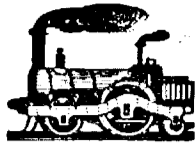
bekebelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9% frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6% kamatra a tőke tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

187 10—10

Az igazgatóság.]

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Vasuti vonatok menetrendje.

Ervényes 1892. évi október hó 1-től.

Aradról—Budapestre :

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személyszállító tehervonat
Arad indul	11.18 délután	8.20 d. e.	9.05 este	5.30 reggel	5.45 délután
Kurtics "	11.45 "	8.38 "	9.36 "	5.57 "	6.40 "
Csaba "	1.15 délután	9.25 "	11.05 éjjel	6.57 "	8.19 este 6.
Szolnok "	4.15 "	11.46 "	2.21 "	—	—
Budapest érk.	7.25 "	1.50 d. u.	5.50 reg.	—	—
Bécs á. v. t. "	6.20 reggel	7.20 este	3.00 d. u.	—	—

Budapestről Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvon.	Személy-vonat	Személy-vonat	Személyszállító tehervonat
Bécs á. v. t. indul	10.00 este	8.05 d. e.	2.15 d. u.	—	—
Budapest "	8.10 reg.	1.55 d. u.	9.30 este	—	—
Szolnok "	11.14 d. e.	4.02 "	1.05 éjjel	—	—
Csaba "	2.18 d. u.	5.57 "	3.58 reg.	4.30 regg.	7.10 este
Kurtics "	3.18 "	6.39 este	4.58 "	6.01 "	8.17 "
Arad érkezik	3.45 "	6.57 "	5.24 "	6.35 "	8.45 "

Aradról Gyulafehérvárra és vissza.

Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Vegy. vonat	Szem. vonat	Állomás	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat	Szem. vonat
Arad ind.	4.30 du	5.46 r.	—	2.34 du	Budapest ind.	8.30 r.	4.40 du	—	—
Győrök "	5.05 "	6.19 "	—	3.34 "	Predeál "	5.16 du	9.19 e.	—	—
Paulis "	5.14 "	6.30 "	—	3.58 "	Brassó "	7.33 e.	4.30 r.	—	—
Radna "	5.55 "	6.45 "	—	3.50 "	Kolozsv. "	11.10 é.	8.30 du	—	—
Soborsin "	6.58 e.	8.07 d. e.	—	—	Törvis "	3.04 "	1.39 du	—	—
M-Illye "	8.08 "	9.15 "	—	—	Gyulaférv. "	3.40 "	2.19 "	—	—
Déva "	8.52 "	9.54 "	—	—	Piski "	5.40 "	4.14 "	—	—
Piski "	10.00 éj.	10.19 "	—	—	Déva "	5.58 "	4.50 "	—	—
Gyulaférv. ér.	11.22 "	11.58 "	—	—	M-Illye "	6.46 "	5.14 "	—	—
Törvis "	11.58 "	12.38 du	—	—	Soborsin "	8.08 "	6.24 é.	—	—
Kolozsv. "	4.48 "	5.14 "	—	—	Radna "	9.44 de	7.46 "	—	5.28 r.
Brassó "	8.00 r.	10.05 é.	—	—	Paulis "	9.58 "	7.57 "	—	5.00 "
Predeál "	1.11 "	6.29 r.	—	—	Győrök "	10.11 "	8.08 "	—	6.20 "
Budapest "	9.15 "	12.10 du	—	—	Arad érk.	10.48 "	8.40 éj.	—	7.20 "

Borosjenőről—Csermőre és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Arad indul	6.20 reg.	4.40 d. u.	Csermő indul	4.40 reg.	2.40 d. u.
Borosjenő "	9.20 d. e.	7.25 este	Borosjenő érkezik	5.30 "	3.40 "
Csermő érkezik	10.10 "	8.20 "	Arad "	8. — "	6.45 este

Aradról—Gurahoncra és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Szem. v.	Vegy. v.
Budapest máv. ind.	8.10 d. e.	9.30 este	Gurahonc ind.	4.00 reg.	2.00 d. u.
Arad "	4.40 d. u.	6.20 reg.	Almás-Alosil "	4.18 "	2.19 "
Otvényes "	5.00 "	6.41 "	Kotsuba "	4.27 "	2.29 "
Zimánd Ujfalu "	5.11 "	6.49 "	Borosseb-B. "	4.48 "	2.52 "
Uj-Szt-Anna "	5.46 "	7.25 "	Kornyest-Berz "	4.59 "	3.05 "
Kerek "	5.55 "	7.33 "	Repszeg "	5.08 "	3.15 "
Világos "	6.10 "	7.49 "	Bokszeg-Beél "	5.20 "	3.28 "
M.-Magyarád "	6.18 "	7.58 "	Tamánd "	5.28 "	3.37 "
Pankota "	6.30 "	8.15 "	Borosjenő "	5.45 "	3.57 "
T.-Kurtakér "	6.53 este	8.39 d. e.	Apatelek "	5.56 "	4.10 "
Apatelek "	7.06 "	8.54 "	T.-Kurtakér "	6.11 "	4.30 "
Borosjenő "	7.18 "	9.07 "	Pankota "	6.37 "	5.01 "
Tamánd "	7.33 "	9.23 "	M.-Magyarád "	6.44 "	5.08 "
Bokszeg-Beél "	7.43 "	9.33 "	Világos "	6.52 "	5.17 "
Repszeg "	7.55 "	9.45 "	Kerek "	7.06 "	5.35 "
Kornyest-Berz "	8.04 "	9.54 "	Uj-Szt-Anna "	7.20 "	5.55 "
Borosseb-B. "	8.17 "	10.12 "	Zimánd "	7.39 "	6.18 "
Kotsuba "	8.35 "	10.30 "	Otvényes "	7.45 "	6.26 "
Almás-Alosil "	8.46 "	10.43 "	Arad érk.	8.00 "	6.45 este
Gurahonc érk.	9.08 "	11.00 "	Budapest "	1.20 d. u.	5.50 reg.

Aradról Nagyváradra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Állomások	Személy-vonat		
Arad indul	5.30 reg.	11.18 d. e.	Nagyvárad indul	10.08 d. e.	4.20 d. u.
Kurtics "	5.57 "	11.45 "	Ósi "	10.19 "	4.31 "
Békés-Csaba "	7.22 "	2.25 d. u.	Less "	10.38 "	4.50 "
Gyula "	7.44 "	2.56 "	Csáffa "	10.54 "	5.08 "
Sarkad "	8.04 "	3.19 "	Szalonta "	11.19 "	5.31 "
Szalonta "	8.40 "	4.03 "	Sarkad "	11.53 "	6.02 "
Csáffa "	8.59 "	4.28 "	Gyula "	12.18 d. u.	6.23 "
Less "	9.17 "	4.50 "	Békés-Csaba "	2.13 "	7.10 este
Ósi "	9.35 "	5.09 "	Kurtics "	3.18 "	8.17 "
Nagyvárad érkezik	9.46 "	5.20 "	Arad érkezik	3.45 "	8.45 "

Aradról—Szegedre és vissza.

Állomások	Szem. v.	Vegy. v.	Teherv. v. sz. sz.	Állomások	Teherv. sz. sz.	Vegy. v.	Személy-vonat
Arad ind.	5.01 reg.	4.00 d. u.	6.10 re	Bécs á. v. t. ind.	9.00 este	9.15 d. e.	11.00 é
Szt.-Tamás "	5.24 "	4.26 "	6.37 "	Budapest ávt.	2.35 "	6.30 este	8.25 re
Pécska "	5.41 "	4.45 "	7.03 "	Szabadka "	2.35 "	—	9.51 d.
Battonya "	6.10 "	5.15 "	7.58 "	Szeged "	6.10 "	3.07 reg.	2.42 d.
Tompa "	6.20 "	5.26 "	7.53 "	Szőreg "	6.25 "	3.26 "	3.00 "
Pereg "	6.29 "	5.36 "	8.05 "	Deszk "	6.39 "	3.40 "	3.12 "
M.-hegyes "	6.43 "	6.00 "	8.43 r.	K.-Zombor "	7.12 "	4.10 "	3.40 "
Cs.-Palota "	7.15 "	6.21 "	9.08 "	Makó "	7.28 "	4.53 "	4.00 "
Nagylak "	7.32 "	6.42 este	9.30 "	Apátfalva "	8.16 "	5.16 "	4.25 "
Apátfalva "	7.54 "	7.04 "	9.57 "	Nagylak "	8.44 "	5.40 "	4.51 "
Makó "	8.21 "	7.40 "	10.43 "	Cs.-Palota "	9.03 "	5.58 "	5.10 "
K.-Zombor "	8.33 "	8.02 "	11.00 "	M.-hegyes "	9.26 "	6.44 "	5.51 "
Deszk "	9.02 "	8.30 "	11.27 "	Pereg "	—	6.59 "	6.08 "
Szőreg "	9.17 "	8.47 "	11.46 "	Tompa "	—	7.10 "	6.18 "
Szeged érk.	9.30 "	9.00 "	12.00 "	Battonya "	—	7.32 "	6.32 "
Szabadka "	1.20 "	—	6.00 "	Pécska "	—	8.00 "	7.00 "
Budapest ávt.	1.20 "	8.15 reg.	8.50 "	Szt.-Tamás "	—	8.16 "	7.17 "
Bécs ny.p.u.	7.05 reg.	2.45/6.15 d. u.	6.35 "	Arad érk.	—	8.40 "	7.40 "

Mezőhegyesről—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.40 reg.	6.35 este	Budapest indul	9.30 este	8.10 reg.
Kamarásmajor "	8.52 "	6.47 "	Kétegyháza "	4.41 reg.	3.00 d. u.
Necze "	9.00 "	6.57 "	Bánkut "	5.02 "	3.21 "
Kovácskása "	9.17 "	7.15 "	M.-Bodzás "	5.18 "	3.40 "
Bánhegyes "	9.40 "	7.38 "	Bánhegyes "	5.37 "	4.02 "
M.-Bodzás "	10.02 "	8.00 "	Kovácskása "	5.58 "	4.25 "
Bánkut "	10.17 "	8.16 "	Ncsze "	6.10 "	4.39 "
Kétegyháza érkezik	10.37 "	8.35 "	Kamarásmajor "	6.18 "	4.43 "
Budapest m. á. v.	7.25 d. u.	5.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.30 "	5.00 "

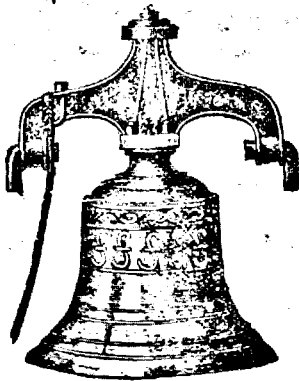
Uj-Szt-Annáról—Kétegyháza és vissza

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — d. e.	6.10 este	Budapest máv. indul	9.50 este	8.10 reg.
Simánd "	8.31 "	6.39 "	Kétegyháza "	4.40 reg.	3.05 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy "	9.06 "	7.12 "	Elek "	4.56 "	3.24 "
Székudvar "	9.22 "	7.26 "	Ottlaka "	5.07 "	3.36 "
Sikló "	9.37 "	7.39 "	Sikló "	5.20 "	3.49 "
Ottlaka "	9.51 "	7.51 "	Székudvar "	5.35 "	4.04 "
Elek "	10.07 "	8.07 "	Kisjenő-Erdőhegy "	6.09 "	4.23 "
Kétegyháza érkezik	10.20 "	8.22 "	Simánd "	6.28 "	4.52 "
Budapest m. á. v.	7.25 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	6.55 "	5.20 "

Aradról Temesvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat
Arad indul	5.58 o.	6.15 reg.	11.30 d. e.	Temesvár in.	8.00 r.	11.11 d. u.	8.15 ste
Uj-Arad "	6.09 "	6.43 "	11.54 "	Orczifalva "	8.45 "	2.16 "	9.21 "
Németság "	6.27 "	7.05 "	12.19 d. u.	Vinga "	9.02 "	2.46 "	9.46 "
Vinga "	6.46 "	7.32 "	12.47 "	Németság "	9.17 "	3.07 "	10.07 "
Orczifalva "	6.58 "	7.48 "	1.04 "	Uj-Arad "	9.34 "	3.33 "	10.39 "
Temesvár ér.	7.39 "	8.42 "	2.04 "	Arad érk.	9.44 "	3.59 "	10.55 "

NOVOTNY ANTAL

harang- és ércöntődeje,

ajánlja magát a f. ez. közönségnek és községeknek minden nagyságu harangok újra, illetőleg új harangok és egész harangzatok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére, újabb modorra szerelve, több évi jótállás mellett. fa, vertvas és öntöttvas koronákkal, úgy, hogy az így felszerelt harangokat könnyen és többször lehet fordítani, mi által a harang a megpedéstől megóvatik.

Különösen ajánlja az általa feltalált

többször kitüntetett átlukasztott és szabaldalmazott 171 4=6

HARANGJAIT,

melyeknek hangosabb, tartósabb és mélyebb hangjuk van és így egy 200 Ko. egy ily 260 Ko. haranggal egyenlő. — Továbbá vertvasból készült állvány, harangok alá, minden nagyságu órharangok s minden e szakmába vágó ércdarabok a lehető jutányos áron. — 150 Ko. és azon aluli harangok és kezi fecskendők mindig készletben találhatók. — Minél számosabb megrendelésre ajánlja magát

NOVOTNY ANTAL Temesvár, Gyárvaros.

LUSER J.-féle tourista-tapasz

híztosan és gyorsan ható szer lyukszem, szemgöcs és a talp, valamint sarok bőrkeményedést, továbbá mindeneml bőrlégszűrés ellen. A hatást jótállás vállalatik.

I. lapra sok ny. magyarázatok és jelle darabokként 60 kr.ért. Mindig határozottan LUSER J.-féle turista-tapasz kérendő.

A számos elismert irat széküldési raktárban:
Schwenk L. gysz.
Meldling-Bécs megtekinthető.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasítás és minden tapasz a mellettes védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell a az értéktelen utánzatok visszautasítandók. Gyógyszertárakban vásárolandók.

Kapható: Török löcsé budapesti gyógyszerész külön-gességi főraktárának aradi főkjában:

RINGLAJOS

„Angyalhoz“ címzett gyógyszerárán Aradon, 8 7-12 Asztalos Sándor-utca 1. szám.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Debreczenben.

6988. II | 883. sz.

266 1-1

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak mármaros-szigeti állomása kibővítéséhez tervezett összes magasépítmenyi munkálatok utánmérés alapján és egységáruk mellett történendő álbállítására ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdették.

Az építési tervek, részletes költségcszámítások és a szerződési tervezet, melyekből a teljesítendő munkákról részletes tájékozás szerethető, valamint a m. kir. államvasutaknál érvényben álló „Épületek leírása“ és utánmérés alapján kiadott munkák előállítására vonatkozó „Feltétfüzet“ általános és részletes határozmányai a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetőségének pályafenntartási és építési osztályánál (Debreczen, főpiacz „Hungária“-épület II. emelet 14. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlat szövege kitöltés végett megszerezhető.

A sajtókezüleg kitöltendő illetve aláírandó, s kelloleg felbélyegzett és lepecsételt ajánlatok folyó évi április hó 20-án déli 12 óráig lesznek az üzletvezetőség titkárságánál benyújtandók.

Az ajánlatok a borítékon a következő felirattal látandók el: „6988 | 93. sz.-hoz. Ajánlat a m. szigeti állomásbővítés magasépítmenyi munkálataira.“

A benyújtott ajánlattal a m. kir. államvas-

utak igazgatósága elhatározásának közléséig maradnak ajánlattevők kötelezettségben.

Ajánlattevők tartoznak ajánlatuk benyújtása előtt az elvállalendő kötelezettségek teljesítésének és a nem teljesítésből eredhető kártérítési igények biztosítására 1000 (egyezer) o. é. frtnyi bnatpénzt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az alulirt üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letenni.

Készpénzbeni bnatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapirok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint, de a nevértéket meg nem haladható értékben fogadhatnak el.

Az esetleg posta útján beküldendő ajánlatok és bnatpénzek térítmeny mellett adandók fel. Az ajánlatok közt való szabad választás jogát az üzletvezetőség magának fenntartja.

Debreczen, 1893. április 3-án.

Az üzletvezetőség.

4004. k. h.

261 1-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi 13808. sz. a. kiadott körrendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy maszlagnak csakis a droguisták általi árusítása engedtetik meg s annak eltartása, elárusítása, valamint kiszolgáltatása körül a mérgekre fennálló szabályok a mérvadóak.

Mindazon kereskedők tehát, kik üzletükben jelenleg maszlagot tartanak s annak elárusításával foglalkoztak, a további árusítástól ezennel eltiltatnak s figyelmeztetnek, hogy ezen tilalom áthágása esetén az 1879. évi XL. t.-cz. 108. §-a értelmében fognak büntettetni.

Arad, 1893. évi márczius 31-én.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

4180 | 893.

265 1-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város területén egy kutyán, mely saját gazdáját és ennek nejét megmarta, a veszettség és az hogy a városban futkosott, kóborolt, meg lett állapítva, minek folytán a kutyáknak köve tartása, vagy szájkossárral ellátva porázon vezetése tárgyában az 1888. évi VII. t.-cz. 68. §-a és a törvény végrehajtására kibocsájtott 40000 | 888. sz. m. miniszteri rendelet 188. §-a alapján f. évi márczius 2-án 3558. sz. a. kibocsájtott hirdetmény joghatálya ápril 4-től május 14-ig terjedő 40 napra kiterjesztetik.

Eiről a lakosságot azzal értesitem, hogy a fent kitett idő alatt az utcán szájkossár nélkül elfogott kutyák az emberek egészségének megóvása tekintetéből a gyeptérre kivetni és ott a hivatkozott §§. alapján kiirtatni fognak.

Aradon, 1893. évi ápril 6-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a kövzeti alap terhére elrendelt ez évi munkák teljesítésének úgy az ezekhez szükséges köanyag szállításának elvállalása iránt folyó év április hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

A teljesítendő munkák a következők:

1. Az alsó-molnár-utca feltöltése, átkövezése és részben való csatornázása 5178 frt 95 kr.
2. A Petöfi-utca egy részének átkövezése és csatornázása 1183 frt 33 kr.
3. A Vendel-utcai árok kikövezése 212 frt 50 kr.
4. A Deák Ferencz- és kápolna-utcának feltöltése, csatornázása és átkövezése 8568 frt 45 kr. kikiáltási árral.

Ezen munkálatokhoz szükséges 800 m³ kocsut-kövezésre alkalmas tört kö köbméterenként 4 frt kikiáltási árral.

Bánompénzületendő a kikiáltási-ár 10 százaléka készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek és költségvetések a mérnöki hivatalnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1893. évi ápril hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Löcs Rezső,
aljegyző.

613-1893.

267-1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbírószág mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak ifj. Eck Ferencz zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 43 frt 95 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a világosi kir. járásbírószág területén lévő Aradmegyében fekvő a kovaszinczi 401. sz. tjkvben A. I. 1-9. sor sz. a. felvett 407. összeírásu beltelkes ház és 2/4-ed külállományu földnek végrehajtást szenvedett ifj. Eck Ferenczet illető egy negyed részére 406 frtban, továbbá ugyanezen számu tjkvben az AII. 1-6. sorszám alatt felvett 1/4-ed külállományu földnek ugyancsak végrehajtást szenvedett ifj. Eck Ferenczet illető egy negyed részére 147 frtban, továbbá ugyanazon számu tjkvben az AIII. 1-6. sorszám alatt felvett 1/4-ed külállományu földnek végrehajtást szenvedett ifj. Eck Ferenczet illető egy negyed részére 138 frtban, és végül ugyanazon számu tjkv. A+I. sorsz. a. felvett 22 frt 62 kr. dézsmaavltsággal terhelt szöllőnek végrehajtást szenvedett ifj. Eck Ferenczet illető egy negyed részére 238 frtban, vagyis az összes ingatlan hányadokra az árverést 929 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan hányadok az 1893. évi május hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Kovaszincz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át vagyis 40 frt 60 krt, 14 frt 70 krt, 13 frt 80 krt és 23 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bnatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1893. évi márczius 16-án.

A világosi kir. járásbírószág mint telek-könyvi hatóság.

Aknay,
kir. albiró: